

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” ÎNCEPE ÎN DE-CERE ÎI
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
— în România 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
— în zilele de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un asem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 268.

Brașov, Luni-Marți 6 (19) Decembrie.

1905.

Din cauza sfinteii sărbători de Marți, diarul
nu va apăre până Miercuri seara.

A cui va fi ultimul cuvânt?

Cei dela diarul de frunte al coaliției, „Budapesti Hirlap”, ne-au făcut astăzi o surprisă, de care mai rar avem parte. Nu s’a mărginit adecă redacția acestui diar să continue publicarea corespondențelor tendențioase mincinoase și răutăcioase despre pretinsa mișcare revoluționară a Românilor, ci publică în fruntea numărului său de la 17 l. c. și un articol de fond, lung de cincî colone, tot despre „mișcarea română”. Asta-i surprisa de care am amintit. De ce natură este ea, e ușor de ghicit.

Organul lui Apponyi tocmai ca și acest aristocrat eșit din școala Jesuitilor de la Kalksburg nu ne au la stomac pe noi Români. Asta-i un lucru știut și de mult constatat. În timpul mai nou, de când trufașul cavaler, care-și atribue rolul unui minotaur păzitor la porța culturii și civilizațiunei maghiare, a trecut printr’o metamorfoză destul de considerabilă, devenind, din boer sumet, ce era, peste noapte „democrat” independent, se putea admite că în calitatea acăsta de „om al poporului” nu-i va mai mirosi așa de tare opinca românescă. Ba nu de mult intr’un discurs ce l’a ținut la o adunare populară, Apponyi a salutat pe câțiva Români, cari din neștire său curiositate erau și ei de față la adunare, în mod prietinesc ca pe nisce mădulare ale națiunei maghiare unitare și le-a promis, că acăsta națiune îi va sci ocroti și le-a dis că numai în sinul acestei națiuni ei vor fi fericiți.

Atâta a vorbit și manifestat Apponyi în totă viața sa în favorul „cetățenilor maghiari de limba română.” Nu se va mira deci nimeni, că organul lui, care și până acuma a strălucit printr’un șovinism tare colțat, astăzi se distinge ca diar dirigent în campania cea mai miserabilă, ce au putut’o născoci omenii coalițiunei, decând au pășit pe scenă. Prin acăsta campanie în modul cel mai nedemn pervers și fals ei umblă să-și câștige un avans tactic, discreditând guvernul cu mijlocul detestabil de a denunța și calumnia poporul român, fără de nici un temei.

Cum însă minciuna, mai ales când e așa de grosă ca în cazul de față când dela început până la slirșit se dovedește că nici una din acușările și suspiționările foilor maghiare față, cu Români nu este basată pe adevăr, nu se poate susține și trebuie să se dea pe față, cei dela „Bud. Hirlap” și-au gândit să inițieze o retragere în cestiunea „revoluțiunei” Românilor, folosindu-se din nou de atacuri și amenințări.

În urmărirea acestei tactice le vine într’ajutor neexplicabilul ordin al ministrului de interne Kristoffy, care n’a avut altă trebă decât să dea în glasul adversarilor săi din coaliție, dispunând ca în anumite ținuturi să se recivire pentru apărare și siguranță

ca scut preventiv gendarmerie și miliție.

Kristoffy a dovedit de astă-dată, că nu e nici pe departe așa de șiret cum îl credea lumea, căci după ce însuși s’a convins mai întâi că Români n’au încetat de a fi cetățenii liniștiți ce au fost până acuma, a lăsat a fi sedus de câți-va funcționari ai lui de prin Ardeal, preocupați de ură și de temere pentru viitor, și a luat măsuri de siguranță unde nu era nici o lipsă de aceste. De frică ca nu cumva totuși să se întemple ceva undeva, care întemplare să i-se impute apoi lui Kristoffy, care până acuma a favorisat adunările ținute pentru votul universal, a mai aflat de bine a opri intrunirile aceste în 11 comitate. Aici ne vine a esclama cu diarul conducător socialist din Budapesta: Eță un guvern ce se dăce democrat, care însă de dragul celor ce tremură de poveștile gróznice despóie un popor de 3 milioane, de dreptul său de intrunire!

Fóia socialistă ignoréză numai un fapt, că poporul, de care vorbesce, a fost de mult deja despoiat de dreptul său de intrunire. Adunările ce s’au ținut la inițiativa Românilor, participând Români la ele, n’au fost privite și permise ca adunări românesce, ci au fost tolerate numai fiind-că punctul principal al ordinii lor de di a fost un punct din programul lui Kristoffy. Slovaci din Turoț-St.-Martin au vrut să țină o intrunire slovacă națională. O astfel de intrunire nu le-a conces’o însă ministrul de interne dicând, că legea de naționalitate nu admite intruniri cu caracter de naționalitate.

Destul că ordinul confus lipsit de temei și absolutistic al lui Kristoffy le-a dat celor de la „Bud. Hirlap” privilegiul să dică: — „după-ce odată ministrul însuși a aflat de lipsă a dispune ca în anumite localități să se trimită gendarmi și miliție, nu mai putem să tragem serios la indoială seriositatea mișcării române, căci însăși măsura ministrului de interne dovedește. că și el s’a speriat de urmările liberalismului său nechibzuit și să încercă acuma să pună stavilă lavinei, care s’a pus în mișcare cu concursul lui!

De aici și-au luat apoi trufașii luptători ai coaliției de la amintita fóie avântul de a scrie articolul din cestiune din care estragem părțile cele mai însemnate. Tare increduți că tot ei cavalerii medievali democratizați, vor eși biruitori pe totă linia, au aerul de a le spune Românilor că va fi vai de ei, decă „s’ar repeta trecutul”.

Ultimul cuvânt, dice „Bud. Hirlap”, orî ce s’ar întâmpla și la orî ce s’ar pregăti Români, va fi al coaliției, constituției și al națiunei maghiare.

„Ultimul cuvânt” — un mare cuvânt, care dă mult de gândit fie-cărui om serios, care-și iubesc adevărul țera și voiesce binele, înflorirea și fericirea ei viitoare. „Ultimul cuvânt” se-l aibă numai coaliția, care nu represintă astăzi de fapt nici a patra parte din populațiunea statului

și care visează încă de drepturi și privilegii medievale pentru rassa domnițore și cavalerii ei — orî „constituția care de mult a încetat de a mai corespunde timpului și împrejurărilor prin exclusivismul ei față cu popórele de limbă nemaghiară, — orî „națiunea maghiară” care după conceptul ce i-l dă diarul maghiar a fost, este și va fi și în viitor numai o ficțiune — aceste să aibă „ultimul cuvânt?”

Fiți pe pace și nu vă temeți, mândri cavaleri ai independismului de noua observanță aristocrată-democratică! Ultimul cuvânt nu va fi nici al vostru, nici al constituției și nici al Maghiarilor, ci al timpului, care reclamă dreptate și libertate pentru totă țera și pentru toate popórele ei!

Brașov, 18 Decembrie n.

O interesantă declarație a baronului Fejervary. Ministrul președinte Fejervary a avut zilele aceste o convorbire cu corespondentul vienes al diarului „Standard” din Londra. S’a plâns, că de luni de zile coaliția face tot posibilul pentru a revolta populațiunea Ungariei, nisuinta ei este însă zadarnică. Decă ațitarea coaliției ar fi avut succes și coaliția ar veni la cârmă, ea ar fi slăbită și se proclame starea de asediu, sau se cadă. Coaliția dăce că este leală, pe când ea dănic propovăduiesce nelealitatea. E greu a lupta contra ei cu arme legale, căci întréga pressă îi stă la dispoziție, calomniând guvernul și răspândind spiritul nesupunerei. În întréga Europă, în America, Africa și Noua-Zeelandă nu se minte atâta ca în pressa coaliționistă, față cu care guvernul nu dispune, decât de câte-va diare. Guvernul nu pôte susține mai multe diare, deórece în Ungaria pressa e un lux scump.

Nu știu — urméză br. Fejervary — cum se va sfârși criza; decă vom păți fiasco cu toate, va veni pôte absolutismul. Acesta nu este o armă a cărei aplicare ar fi recomandabilă, însă evenimentele sunt așa fel, încât pôte nu rămâne alt-ceva, și sunt ómeni, cari dic, că un absolutism pe timp scurt face mai mult, decât caosul nesfârșit de ađi.

Br. Fejervary a vorbit și despre reforma electorală dicând, că ea nu va schimba tabloul legislativei în defavorul maghiarimei.

Italianii pentru aromâni și pentru România. Diarul „Tribuna” din Roma, contrar desmintirilor grecesce, confirmă scirea, că Grecii au incendiat satul aromânesc Ardelon. „Tribuna” spune, că valachii din Macedonia fiind Români, adecă latinî ca și Italianii, trebuie să se bucure de toate simpatiile Italiei. Sentimentele poporului român sunt o indicație de ceea-ce trebuie să facă Italia în Macedonia. „Tribuna” invită publicul să nu dea credémént scirilor false din Viena și Atena.

Anglia și cestiunea macedonénă. În cartea verde, pe care Anglia o va publica asupra cestiunei macedonene, se vorbesce cu multă simpatie despre cauza Românilor din Turcia. Sir O’Connor, ambasadorul Angliei la Constantinopol, a adresat guvernului său un raport foarte favorabil asupra Românilor din Macedonia.

Condițiile păcii.

Sub titlul acesta „Magyar Szó” de la 17 l. c. anunță următoarele cu privire la condițiunile păcii între Corónă și majoritatea dietală:

— Lukacs Laszlo a referit Maj. Sale, și bar. Fejervary s’a alăturat cu bunăvoință și în mod sprijinitor la referatul său (al lui Lukacs). Resultatul însă este, că până când coaliția nu va restabili ordinea și vigórea legilor în comitate, abia decă e probabil ca pacea să devină obiect de discuție.

Corónă stă pe punctul de vedere, că nu e aplicată a-se lăsa învinsă de o revoluțiune. Și un astfel de caracter (revoluționar) ar avea împrejurarea, decă ea (Corónă) s’ar demite la tratări de pace într’un timp, când aristocrația s’a pus pe față în rezistență în comitate. Cât timp nu va înceta acăsta stare de lucruri contrară legei și anticonstituțională în comitate, corónă — tocmai din cauza păzirei sfinteii legilor și constituției — nu află că ar fi dată condiția sine qua non a tratărilor de pace.

Se scie, că fostul ministru de finanțe Lukacs s’a dus la finele săptămănei trecute în Viena. El s’a întors alaltăieri la Budapesta, dér despre rezultatul călătoriei sale nu se scie nimic pozitiv. Lukacs însuși refuză a da orî-ce lămurire asupra acțiunei sale politice, negă chiar o astfel de acțiune, ba să fi declarat, că nici n’a fost primit în audiență, — deși toate diarele afirmă, că Majestatea Sa l’a primit Vineri într’o audiență mai lungă și a referat monarhului asupra negocierilor, ce le-a avut cu o parte a șefilor coalițiunei, informând pe Maj. Sa, că toți factorii parlamentari serioși doresc pacea pe care șefii coaliției sunt gata a-o încheia.

Asupra rezultatului călătoriei și petrecerei lui Lukacs în Viena, se vor da ađi mâne lămuriri mai în detaliu.

»Răsmirița Valahilor«.

Diarele unguresce, mai ales cele coaliționiste, continuă să publice vești alarmante despre pretinsa mișcare revoluționară a Românilor. »Budapesti Hirlap» de la 17 l. c. spune, de pildă, că deși din partea autorităților sosesec rapórtel liniștitoare, totuși »în marele public se menține scirea, că româniea este agitată în secret de ómeni misterioși». La redacțiunea diarului nostru, dăce numita fóie, sosesec cu grămadă scirisori private, cari spun, că la 19 Decembrie, diua redeschiderei dietei, »pe timp de noapte ei (Români) vor ataca pe Maghiari” ș. a. Eță acum scirile mai nóue:

Desmintire. Solgăbiréul Stefan Mihalyfalvi din Cămpeni a trimis următoarea desmintire: »Din scirile de gróză de la Cămpeni, nimic nu este adevărat. Fulgî de zăpadă cad neîntreput de două zile, ómeni însă nu. De cei 45 gendarmi trimiși aici s’a speriat mai mult însăși pacinică populațiune. Nici în Cămpeni, nici în provincie nu s’a întâmplat vr’o harțuială măcar. Tot ce s’a petrecut a fost, că un om beat a spart o feréstră dela locuința postăritei. Nici umbră de mișcare revoluționară la Cămpeni și n’intrégul ținut. Români se pórta

cu totul liniștiți. Adevărat, că din parte-ne și la îndemnarea viceșpanului am cerut întărire gendarmerescă, însă nefiind nevoie de ea, — a doua zi acesta s'a reintors.»

Alte desmințiri. Ziarul „Az Ujsag” publică o telegramă din Abrud, în care preotul reformat de acolo dice, că *întreg svonul* despre mișcarea Românilor este o *minciună diaristică*. »Noi cari cunoștem simțăminte celor din oraș și provincie, ridem (!) de *născocirea asta*.«

— Deputatul Bela Barabas, vicepreședintele partidului koșutist, încă a declarat, că pe teritoriul cercului de alegere al Baiei-de-Criș, *poporul românesc e pacinic și n'a observat dușmănie față cu Maghiarii*. Barabas spune într'un articol, că *poporul românesc e liniștit, cuviincios și pacinic și nici urmă de ură față de Maghiarii nu se află la acest popor*. »Răscola Valahilor e o poveste, o fantezie, care crește și de zi prin minciuna acelor, cari o răspândesc.«

Și totuși cei dela pressa coalitiționistă maghiară dau credemânt faimelor miserabile, ce li-se trimit din provincie. Așa unui țiar fruntaș maghiar budapestan i-se vestesce, că într'o comună din ținutul *Ier-notului* dascălul valah adună câte 40—50 bărbați români, pe cari îi învață să scrie și cetescă, ca să aibă și ei drept de vot în cas când s'ar introduce sufragiul universal. Protopopul român din *Dicio-St.-Martin* face dese călătorii, în decursul cărora ia pe mai mulți țărani din clasa a treia și îi duce în clasa a doua, cetindu-le articole din foi românesce (Teribil — culeg.)

Gendarmeria în părțile ardelenne, după cum i-se scrie din Clușii țiarului »Bud. Hirlap«, și mai ales în comitatele Turda-Arieș, Alba-inf., Cojocna și în comitatele Târnavelor, a urmărit încă din toamnă cu mare atențiune orî-ce mișcare, dăr n'a putut pune mâna pe nici un om, pe care să-l fi putut dovedi ca agitator. Pôte că nici nu sunt ațîțători printre popor, dice corespondentul, însă prin punerea în vedere poporului a votului universal, poporul e agitat și agitațiunea se manifestă în amenințări contra Maghiarilor. Poporațiunea maghiară se fie însă liniștită, deoarece autoritățile proced în cauza asta cu cea mai mare trezvie și prevedere.

Ziarul „Deva és Videke” vorbind în nr-ul său dela 14 Dec. despre faimele răspândite de pressa maghiară, dice: »Spre liniștirea publicului putem anunța, că la oficiile fișpanului și viceșpanului comitat. Hunedórei, precum și la oficiul pretorial din Baia-de-Criș, nu se scie nimic despre astfel de faime nebasate. În întreg lucrul e tristă aparițiunea, că se găsec în Ungaria foi, cari numai pentru a face senzație, răspândesc astfel de sciri îngrozitoare cu cea mai mare lipsă de conștiință și în mod nedemn de țiaristica maghiară. Nu-și gândesc ore aceste foi, că o astfel de gônă după senzații, urită și vrednică de dispreț, e potrivită numai pentru a deș-depta ură, ér nu a nivela contrastele?«

Telegramă adresată Maj. Sale.

Deputații români din dietă au trimis Maj. Sale următoarea telegramă:

Majestatea Văstră Regală!

Pe temeiul unor sciri de gróză, imprăștiate cu anume tendințe, autoritățile se folosesc cu predilecție de oștirea de linie, trimitându-o asupra satelor locuite de Români pacinici, deși prin părțile locuite de Români nu s'a ivit încă nici o astfel de necesitate, de cumva nu i-se socotesce drept păcat faptul, că poporul român e cu asemenea neclutită credință cătră Maj. Văstră, precum și cătră Patrie!

Cu profundă supunere rugăm pe Maj. Văstră să nu lase, ca în poporul nostru pacinic și departe de orî-ce disordine, să se clatine strămoșesca dragoste pentru armată prin faptul, că miliția se înfățișază în rol provocător. Și ați s'a trimis la Hălma-giu o companie din regimentul 33, ér un batalion la Brad.

Ai Maj. Văstre cu omagială supunere:

Arad, 13 Decembrie 1905. Dr. Teodor Anibali, Ioan Russu Șirianu, Dr. St. C.

Pop, Vasile Damian, Dr. Ioan Suciu, Dr. Aurel Novac, Dr. Aurel Vlad, Dr. Nicolae Comșa, deputați în camera Ungariei.

„Mișcarea românescă“.

Sub titlul de mai sus »Budapesti Hirlap« scrie un articol, în care își exprimă indignarea contra prevenienței pe care a arătat-o guvernul față cu »agitatorii«. Guvernul a anulat în diferite rânduri decisiunile forurilor administrative, ceea ce a încurajat pe agitatori.

De vreme ce guvernul a găsit de cuviință, — dice »Bp. Hp.« — a trimite la unele locuri armată, se vede, că lucrul e serios și că guvernul însuși s'a speriat de liberalismul său irațional. Un guvern ticălos acesta, pe care istoria îl va înflera, căci a încurajat nu numai naționalitățile, dăr și pe lucrătorii internaționali contra »națiunei«.

O coconă din Ardeal a adresat lui »Bp. H.« o scrisoare, în care dice: »Ori e nebun Ungurul, ori e laș, că pe propriul său teritor ori-cine pôte să-l amenințe!« »Nu, răspunde »B. H.« de temut, nu ne temem, de grijit însă trebuie să grijim«. Națiunea va rămâne biruitoare față cu toți dușmanii săi.

Ziarul maghiar continuă apoi verbal: — »Aveam dreptul să credem, că acea catastrofă grozavă, prin care am trecut la 49, și care făcu robii asupriți pe toți din această patrie, fiind-că ni-a confiscat constituția și ni-a ciuntit teritoriul: a desmetecit și pe aceia, cari în lupta noastră de legitimă apărare au fost ademeniți prin seduceri, neînțelegeri sau ură ațîțată, să trecă în tabăra dușmanilor noștri. Căci decât legendele acelea mincinoase despre asuprirea lor ar fi adevărate, chiar și în acel cas cu mintea trează ar trebui să dică că aceia au fost, cari iau dat pe mâna tirăniei maghiare, cu cari s'au înjosit și alianță, ca să fie ucigașii Maghiarilor. Ei s'au năpustit asupra Maghiarilor din Ardeal, fiind în serviciul Austriei, ér Austria când s'a împăcat cu Maghiarii, i-a dat pe mâna acestora. Așa-dăr, decât Maghiarii îi asupresc, nu fac alta, de cât că *usăză de represalii feroce*.«

Ei însă, departe de orî-ce raționament logic, uită totul. Ei uită, că împărăția austriacă, în loc să îi fi remunerat pentru atrocitățile lor (căci dór și austriacul pôte să tolereze tihăriile, jafurile, uciderele, măcelurile și incendiările aliatului, nu pôte însă să le remunereze ulterior), li-a dat aceleași cătuși pe mâni și picioare, pe cari le-au căpătat și Maghiarii; au uitat, că dintre ei singurul idealist, conducătorul vizionar lăncu, a înebunit în urma umililor detestabile, umblând rătăcit prin munți și prin sate, murind morțe miserabilă sub gardori. Slabă recompensă pentru inima lui amăgită și sdrobotită, că i-se duce din când în când câte o cunună pe mormânt! Dacă ar învia, suntem siguri, că cu întreaga putere a sufletului său ahtiat, l'am vedé în rândurile apărătorilor constituției. Căci el nu ar pute uita, ceea ce uită generația de astăzi, anume că și Români numai odată cu restabilirea constituției maghiare s'au liberat. Cine e de vină că după-ce s'au liberat, ei au devenit o marfă, pe care popii și alți conducători naționali au vëndut-o en gros la alegeri-guvernale. Ei au uitat, că sub ocrotirea constituției maghiare s'a liberat biserica lor de sub stăpânirea bisericei sârbesce; și uită că sub aripile acestei constituții s'au putut organiza materialicesce și moralicesce, au putut să-și întemeieze institute financiare naționale, societăți culturale, și-au putut crește o inteligență românescă și pot să jöce rol în corpur legislative.

Și noi li-am uitat păcatele și rătăcirile, cu cari au păcătuit contra noastră; și noi am privit cu indulgență la purtarea lor de atunci încôce, la desvoltarea și forțările lor. Ajunși însă la pragul evoluțiilor de azi, vedând mișcările amenințătoare, nu ne mai putem eschiva de la datoria noastră. În cas de s'ar mai repeta trecutul, noi nu vom mai scie de uitare. Rătăcirii cum a fost cea a lor de la 1849, numai odată se pot face. Nici-odată nu ni-se va mai pute adresa întrebarea: Sunt nebuni, ori lași?

Din evoluțiile de azi vom scöte morala, și vom vedé cine este dușmanul patriei și națiunei acesteia și cine este amicul, și nimic nu vom uita din învățămintele acestei epoci, și pe nimeni din cei ce au jucat un rol. Căci ori la ce s'ar pregăti aceia, cari nu sunt între apărători constituției și ori-care ar fi atentatul lor

de un lucru trebuie să fie siguri, Ultimul cuvânt va fi al nostru, al constituției și națiunei maghiare.»

In ce constă revoluția Românilor?

În »Budapesti Hirlap« de la 15 Decembrie s'a publicat o corespondență mai lungă, scrisă de un descreeat maghiar din comitatul Hunedórei, care prezintă nisce lucruri inofensive, pururea la ordinea țilei prin orașele și orașelele provinciale, drept argumente grave, cu cari ilustrăză surescitarea Românilor și pregătirea unei vărsări de sânge teribile.

Unul din cele mai grave »argumente« ale corespondentului este faptul, care dice el, s'a petrecut la un bal din Hunedóra unde soția protopopului gr.cat. ar fi smulsă din mâna unei dame maghiare un evantai de care era legată o fundă cu tricolar maghiar. Faptul acesta — dice corespondentul — a provocat scandal, care a avut urmări și pe terenul cavaleresc etc.

Un amic ne trimite nisce stătuici maghiare locale din Hunedóra și Deva, cari ne permit a arunca o privire printre culisele intrigilor, ce se țes de cătră nisce căscăuni contra unei familii onorabile române, trăgând de pâr istorii imaginare cu evantailii naționale maghiare insultate și mai nu scim ce. Dacă acești jacobini căpiați ar ajunge prin forța împrejurărilor să presideze ori influințeze un tribunal statarial, am vedé spectacole de tot sângerose, decapitari de protopopi și protopopese române, ghilotinarea bravilor fi ai acestor protopopi, cari n'au altă vină, de cât că sunt băieți cuminte, bine educați, frumoși simpatici și — ceea ce este un ghimpe în ochii fometoșilor cavaleri — vr'unul din ei își câștigă pânea muncind la vr'o întreprindere a statului »maghiar«.

Sciți, mă rog, de unde provine totă hărțuiala cu evantailul maghiar?... Este apröpe de necrețut ceea ce vom spune.

Vara trecută o artistă divinisată maghiară, Fedak Sari a făcut o excursiune la Hunedóra. Întempliera a făcut, ca d-l Valer Pop, fiul protopopului român unit, să-și fie călăuză și însoțitor în timpul petrecerii sale în acel orașel. De aici printre cavalerii maghiari mare consternație. Cum? Primadona maghiară cea mai frumoasă și cea mai drăguță, se nu — apeleze la conducerea unui cavaler tricolar, ci se favorizeze pe un tiner român?...

La 29 Iulie acei tineri maghiari au scos de sub tipar la Wachter Jozsef în Hunedóra un pamflet de o stupiditate piramidală sub titlul »Ne menj el«, în care în prosă și poezie își varsă amarul asupra fericitului tiner român, care a avut rarul privilegiu de a călăuzi prin cetate și peste tot prin Hunedóra pe Fedak Sari. Eă un specimen din acea prosă.

»Mare senzație a avut orașelul nostru luna trecută. Steaua cea mai strălucitoare a operetei noastre Fedak Sari a petrecut 28 minute depline între zidurile noastre. În adevăr este realitate, că deii au sărutat-o pe frunte când s'a născut. Nu e de ajuns că dânsa e cel mai drăgălaș »Kukoricza Janosi« și »Bob hercege« — dăr a mai avut și norocul neprețuit, că a fost călăuzită în jurul cetății de Valer Pop (fiul protopopului). — O, ce vrednică de invidiat este Sarika! După primblare au înrat la Breytan, dăr numai Valer Pop a mâncat — căci Sarika nu se mai sătura de a privi pe Valer Pop.«

Pamfletul se ocupă în nu mai puțin de 8 locuri cu importanta afacere a călăuzirii unei artiste de cătră un tiner.

Din acest moment s'a pornit o campanie formală împotriva familiei protopopului și afacerea cu evantailul a fost umflată numai cu scop de a pute lovi în fiul și ginerel protopopului, cari sunt funcționari la stat și în protopop însuși, care ca om vrednic și bun Român ce este, merită să fie avut în vedere de superioritatea sa. —

Pentru publicațiunea scrisă în termini incalificabili, în »Vajda-Hunyad és Videke« autorul va avé să dea sémă înainte justiției ca calomniator și insultător, ér d. Valer Pop și-a luat singur satisfacție, născându-se de aici un duel.

Eă ce argumente se învöca în spri-tul tesei, pe care nisce descreeați vor

cu ori ce preț să o octroieze opiniei publice maghiare, tesa »revoluției românesce de care au așa mare nevoie. Înainte de a pute decapita persoanele, lor atât de odio-se, căscăunii lipsiți de creștere caută să-și decapiteze moralicesce cu calumni lansate prin pamflete. —

Ridiculă campanie!

Comitatul Hunedórei a ținut la 11 Decembrie n. o adunare estraordinară bine cercetată. Dintre membrii români ai congregației au participat numai 4 inși. La ordinea țilei s'a pus și ordinul-circular al ministrului de interne privitor la ordinul preainalt, ce s'a dat pentru chemarea sub stég a rezerviștilor de întregire. Viceșpanul Bela Pogany a cetit proiectul de rezoluție al comisiunei permanente, după care congregația ține strîns la hotăririle dela 24 Aug., 11 Oct. și 10 Nov. și de-orece chemarea rezerviștilor de întregire este ilegală, nu va satisface ordinului amintit și interdice organelor oficiale a coopera la executarea ordinului. Tot-odată sub pedepsa procederei disciplinare viceșpânul comitatului și locțiitorii săi locali sunt îndrumați, ca să nu execute ordonanțele guvernului privitoare la anularea hotărîrilor de apărare a constituției, până când municipiul nu se va ocupa cu acele ordonanțe, aducéud decisiune asupra lor.

Cel dintăi a luat cuvântul Dr. Aurel Munteanu, care dice, că în numele său și al soților săi de principiu recunoșce, că ordinul ministerial este ilegal și aprobă acea parte a hotărîrii comisiunei permanente, ca să se interdice executarea acestui ordin, — celelalte părți însă doresce să fie eliminate. La votare, afară de cei 3—4 membrii români, toți ceilalți membrii au votat pentru moțiunea comisiunei permanente.

Scrisöre din Bucuresci.

(Coresp. part a „Gaz. Trans.”)

— 4 Decembrie v.

M. S. Regele este pe deplin restabilit. Astfel încât și-a reluat ocupațiunile de mai înainte. Se desminte în mod categoric scirea dată de unele țiare, cum-că Suvranul nostru va pleca ierna această în sudul Franței sau în Sicilia.

— Prin cercurile police de aici este viu comentată scirea publicată în ziarul »Zeit« din Viena, în care se spune, că regele Carol a hotărît să facă cercetări de petrol pe domeniile sale. În acest scop va fi numită o comisiune compusă din eminenți ingineri esperți. Astfel cu timpul, regele nostru va deveni unul din cei mai mari interesați în industria petroliferă, de ore-ce o parte a proprietăților sale sunt situate în regiunea în care acum de curéud s'au găsit bogate zăcăminte de petrol.

— În ședința de ieri a camerei deputaților a luat cuvântul d-l Michail Cantacuzino, fiul-primului ministru și primar al capitalei. D-sa a răspuns la toate acușățiunile aduse de d-l Costinescu în contra partidului conservator. După d-l Cantacuzino va lua cuvântul fostul ministru de externe pensionist Alexandru Marghiloman, va vorbi în ședința de Mercuri, de ore-ce Camera a luat vacanță până în acea zi.

— Mercuri 7 Decembrie va veni în discuția Senatului proiectul de lege asupra exploatării terenurilor petrolifere.

— Dilele aceste se va pune sub tipar »Cartea verde«, pe care o va publica ministrul de externe, în privința cestiunei macedo-române.

— Ministrul de interne, după intervenția societății pentru combaterea tuberculosei, va presenta parlamentului un proiect de lege prin care tuberculosa va trebui să fie declarată de cătră medicii curenți ai bolnavilor de epidemie contagioasă și se va impune izolarea bolnavilor și dezinfectarea riguroasă a caselor locuite de suferinși.

— Astăzi la ora 3 d. a. s'a desvălit eu o deosebită solemnitate, la școala itali-

ană din capitală, bustul regretatului Luigi Cazzavillan, fost director al ziarului »Universul« și mare filantrop. Bustul este așezat în salonul cel mare al școlii italiene din strada Luigi Cazzavillan. La această glorioasă ceremonie au sîstat membrii coloniei italiene, mai mulți redactori ai ziarului »Universul« etc.

— Ministrul cultelor și instrucției publice a hotărît, în vederea expoziției naționale de la 1906, alcătuirea unui anuar cu numele tuturor persoanelor cari au obținut titluri universitare în timpul celor 40 de ani de domnie a M. S. Regelui Carol.

— O telegramă din Constantinopol anunță, că metropolitul grec din Ellassona (Macedonia) a ținut într-o adunare de nobili un discurs provocător la adresa Românilor. Pentru-ca să scape de persecuția mandelor grecesci, mulți Armâni fug la Ialina.

— Guvernul grecesc a publicat următoarea notă privitoare la răspunsul dat de general I. Lahovari, ministrul de externe în Senatul României asupra relațiilor dintre România și Grecia.

»Discursul ministrului afacerilor străne al României în Senatul român relativ la relațiile cu Grecia, a produs o foarte puternică impresiune din cauza tonului provocător al oratorului și a insistenței cu care generalul Lahovary a persistat în a înfățișa evenimentele din Macedonia cu motivele ce au motivat concediul ministrului greciei din București.

»Este inexact, că reprezentanții puterii ar fi făcut reprezentativ guvernului la Atena în favoarea Românilor din Macedonia. Se declară închipuită și fantesistă la faptul invocate de România și în special actele de violență atribuite celor doi metropoliți din Macedonia, cărora autoritățile le interdică a părăsi postul lor.

»Nota aduce că Grecia nu se va lăsa să fie intimidată; ea va continua a da dovadă de simplitudine și va contribui la aducerea la îndeplinire a reformelor de pacificare ale puterilor, observând o atitudine moderată, cu toate represaliile române.

C.

SCIRILE DILEI.

— 18 Decembrie n.

Donațiune. Comitetul reuniunii fetelor române gr. cat. din Făgăraș anunță: Doamna Luisa Făgărașan, din loc, în urma împăciuirii încheiate între ereții răpăditei sale sore Zinca Roman născ. Cepes din Făgăraș, a trimis la cassa reuniunii fetelor române gr. cat. din Făgăraș suma de 500 cor. ca donațiune din partea surorii și fratelui său întru amintirea neuitării lor surorii. Primescă marinimosa doamnă și pe calea acesta cele mai călduroase mulțămite.

Societatea acad. »România Jună« comunică constituirea comitetului ei pe anul administrativ 1905/6, care a avut loc la ședința generală din 8 Decembrie a. c. prez. cum următor: Preș.: George Cosma, ing., Vicepreș.: Teodor Fedoreac, ing., Sec. I. Ioan Telman, cand. arch., Sec. II. Vasile Greciuc, stud. fil. Cassar, stud. I. Vasile Greciuc, stud. merc. Control. Marian Dimitrovici, cand. for. Bibl. Eugen Ibrăcici, stud. iur.

Primirea noului paroch al bisericelii Nicolae s'a făcut ieri d. a. în mod solemn. Cu trenul accelerat de 2 și 9 m. a. părintele Ioan Prișcu a sosit în gara Brașovului, unde a fost primit cu însuflețite strigăte »Să trăiească« de membrii comitetului parochial al bisericelii Sf. Nicolae și numeroși prietini și cunoscuți, erau întruniți pe peronul gării. Făcându-se, liniște vicepreședintele comitetului parochial d-l V. Onișu, a binevoit pe paroch, relevând prin cuvinte având importanța momentului, când pentru prima oară pășese ca paroch ales și sfințit mijlocul credincioșilor bisericeii Sf. Nicolae. Adănc emoționat a răspuns părintele Prișcu, mulțumind membrilor comitetului parochial și tuturor celor prezenți pentru primirea călduroasă, ce i-se face, și mulțumind, că se va născuși a se arăta întru demnitate de încrederea dovedită prin faptul însuflețit al parochienilor și al frunților din parochia Sf. Nicolae.

Cei prezenți, în frunte cu părintele Prișcu, au părăsit apoi peronul gării și au urcat, între aclamările vii ale mulțimii, pe aștepta în fața gării, în birjile rășnă. S'a format apoi un imposant

cortegiu în frunte cu aproape 100 călăreți tineri și bătrâni îmbrăcați în pitorescul costum românesc brașovenesc. După conșoatul călăreților a urmat o trăsură de 4 cai împodobită cu ghirlande de brad, în care ocupară loc d-l V. Onișu, având la drăpța pe noul paroch. Trăsura era escortată de o cetă mândră de junți albi. După această trăsura urmară apoi vre-o 40 trăsuri, în cari ședeau cei ce ieșiseră la gară spre întâmpinare. O mulțime de oameni se postaseră pe străzile Brașovului, pe unde trecea mărețul convoiu. Era un aspect din cale afară frumos.

Ajunși în Scheiul Brașovului, locul din fața școlilor, strada Prundului și piața Prundului gemea de lume, care eșise spre întâmpinarea noului paroch. În fața bisericeii călăreții formeră spalir prin care trecură trăsurile până în curtea bisericeii.

În biserică părintele Prișcu a fost salutată de colegul său părintele Dr. V. Saftu, căruia i-a răspuns din nou părintele Prișcu exprimându-i sentimentele sale de mulțumire. După rostirea unei rugăciuni ocazionale, implorându-se ajutorul cerului asupra noului paroch, părintele Prișcu a fost condus la locuința sa, ér mulțimea a început să se respire.

Concertul N. Corfescu a provocat atențiunea generală a publicului Brașoven, cu deosebire de când prin audițiunea din săptămâna trecută din sala gimnasiunii ev. săsesc, elita amatorilor și pricepătorilor de muzică, fără deosebire de naționalitate, a constatat că baritonul Corfescu este unul din acei privilegiați cântăreți, care dispune de un organ excelent și de un registru fenomenal. Faptul, că d-l Corfescu a făcut un turneu în orașele cele mai expuse, unde există Români, cum e d. e. Sighetul Maramureșului, unde a cântat vara trecută în aplause furtunoase, acompaniat de o tînără artistă română, d-șora Iulia Mihalyi, i-a asigurat d-lui Corfescu un titlu deosebit la simpatia publicului român. Concertul de mâne va fi de sigur un eveniment artistic în Brașov.

Nouă crime grecesci asupra Aromânilor. Din Constantinopol se anunță: La 23 Noemvrie v. o bandă grecescă de 30 de inși a incendiat satul românesc Perivoli, vilaetul Monastir. O altă bandă grecescă a atacat, la 23 Noemvrie, satul românesc Preaze, vilaetul lanina, a ars toate cărțile dela școla românească și a amenințat cu mărtea pe familia învățătorului, acesta nefiind acasă. În aceeași zi, în comuna Beciste, districtul Perlepe, o bandă grecescă a pus mâna pe păzitorul morilor notabilului român Zissi Mina și a silit apoi pe țărani să devasteze morile. Consulul român din Salonica a cerut urmărirea bandei. O altă bandă a furat la 3 Decembrie st. n. aproape de Vovusa, vilaetul lanina, turmele unui notabil aromân.

Evenimentele din Rusia.

Sciri alarmante.

La Odesa situația e aceeași. Sâmbătă noapte, huliganii au încercat să spargă și să jefuiescă banca națională, în credință că evreii și-au depus acolo averile. Cazacii au tras focuri împrăștiindu-i.

Lângă Tiraspol țărani cu forța au luat în stăpânire moșile fostului guvernator Trimieteff, ucidend trei paznici.

La Kișinău ziarul antisemit »Bund«, proprietatea lui Crușevan, a împărțit în toate satele Basarabiei manifeste incendiare, sfătuind pe săteni să masacreze pe evrei. Poliția a confiscat mii din aceste manifeste.

Persistă teama, că la 19 curent, în ziua de sf. Nicolae, se vor produce mari turburări în întreaga Rusia. Ministerul de interne prin afișe a desmintit versiunea, sfătuind poporul la liniște.

— La Varșovia revoluționarii au obligat sute de case particulare să aboreze stégul roșu.

Circulă versiunea, că la 19 Decembrie revoluționarii vor sili populația tuturor orașelor să arboreze stégul revoluției.

Pregătiri pentru bombardarea unui oraș.

Telegramă din Petersburg:

Witte, după ce a conferit cu membrii autorităților de marină, a plecat la Zarskoe-Selo, unde a raportat țarului în privința revoluției de la Riga.

Țarul a ordonat să se trimită la Riga două dintre cele mai mari crucișetore, precum și două contra-torpile și dacă însurgenții nu se vor preda, orașul să fie bombardat.

Deputațiunii la Țar.

»Agenția Westnik« comunică, via Eydkuhnen, că țarul a primit în ziua de 14 Decembrie st. n. delegațiunile asociațiilor

unilor omenilor ruși și marilor proprietari monarhiști, asociațiunea voluntară și cățiva țărani, cari au remis țarului nise adrese spunend, că autocrația este amenințată și cerend să se ia măsuri. Adresa marilor proprietari adaugă că este absolut indispensabil ca agitatorii să fie pedepsiți fără milă.

Țarul a rostit o alocuțiune delegațiilor spunend, că nu se îndoiesce a vedea pe toți fii adeverați ai Rusiei mergend pe calea arătată de țar; manifestul din 30 Octomvrie, a țarului, este absolut sincer și expresiunea voinței mele celei mai inflexibile; el este un act, care nu poate suferi nici o modificare.

Restabilirea ordinii prin dreptate, severitate și fermitate este necesară spre a se duce cât mai neîntârziat reformele la îndeplinire. Toți cetățenii ar trebui să susție autoritățile și pe țar întru atingerea acestui scop.

Răspunsul lui Wittte.

Biurul congresului zemstvoorilor din Moscva, a primit răspunsul contelui Wittte la memoriul ce congresul îi remisese.

Consiliul de ministri, care a redactat răspunsul, declară: Principala însărcinare a consiliului de ministri este îndeplinirea voinței imperiale exprimată prin manifestul din 30 Octomvrie, deci dorițele exprimate prin petițiunile congresului zemstvoorilor, depășind limitele fixate de manifestul imperial, nu vor pute fi luate în considerațiune.

Măsurile importante, cerute de congres, dăr cari sunt de natură a prejudicia autoritatea dumei imperiului, nu vor pute fi realizate înainte de convocarea dumei.

Turburările continue, însurecțiunea și toate atacurile revoluționarilor contra autorității și a statului, precum și contra intrgității imperiului nu permit guvernului să nu întreprindă măsuri excepționale în anumite regiuni.

NECROLOG. Infrânți de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor, prietenilor și cunoscuților, că preotul Nicolae Ionescu, parochul comunei Iaz și asesor al scaunului protopresbiterial din Caransebeș, după grele suferințe, împărțit cu Sf. Taine și încunjurat de iubirea, care i-se cuvine, în etate de 65 de ani și în anul 42 al preoției a trecut la cele vecinice azi Joi în 1 Decembrie, la orele 9 a. m. Ceremoniile funebrele, pramorse de Sfta. Liturghie se vor începe Sâmbătă la orele 9 a. m. în biserică parochială din Iaz, după cari rămășițele pământesci ale iubitului defunct se vor depune spre vecinica odihnă în cimiterul din Iaz.

Iaz, în 1 Decembrie 1905 st. v. Elena Ionescu n. Emanuil, soție. Persida Ionescu. Dr. Petru Ionescu, profesor. Dr. Nicolae Ionescu, avocat. George Ionescu, preot, Maria Ionescu m. Popescu. Valeriu Ionescu, învățător. Ana Ionescu m. Tismănariu. Ioan Ionescu, fii și fiice. Mihail Ionescu, frate. Pavel Tismănariu. Sebastian Popescu, gineri. Lucreția, Mircea, Petru, George, Liviu și Valeria, nepoți și nepoțe.

Blăstemul științei.

De la sfârșitul lunii Septemvrie încôce s'au întâmplat la noi fel de fel de lucruri ciudate. Soția mea observă pe fețele de masă, pe perdele și covore mici găuri și un miros particular, pe care nu-l puteam defini. Soția mea, care examina cu deamăruntul găurelele, afirma că acestea nu provin de la molii, ci de la arsuri.

— Le-ai ars cu țigara, dicea ea, fiindcă nu bagî de seamă.

Eu protestam cu energie, spunend că tumez de mult, ér nu numai de la Septemvrie încôce. Servitorea portă vina, de ore-ce întrebunțeză chemicalii la spălat. Stătui apoi adăncit în gânduri.

— La ce te gîndesci.

— Mi se pare că am dat de urmă.

Vorbele de chemicele mi-au reîmprospătat în memorie acidul sulfuric. — H₂SO₄ — precum și alte formule chemice.

O ochire aruncată pe planul orelor copilului nostru, mi-a arătat cuvântul »chimia«. M'am apucat să fac perchișiile hainelor sale, cari tôte prezentau găurele identice și un miros de acid sulfuric, în buzunare am găsit eprubete mici, zinc, aramă, cretă, magnezie etc., cu un cuvânt un întreg laboratoriu chimico-fisical.

— Ce comedie faci? strigău cătră copilul meu.

— Domnul profesor ne-a spus, că să facem acasă experiențe.

— Să faceți experiențe în școlă, ér nu pe covorele și perdelele mele. Să nu te

mai prind cu așa ceva, că-ți rup urechile!

Am confiscat și nimicit tôte chemicele. După două zile aușii un sgomot în camera copiilor. Alergaiu într'acolo. Copilul luase o codă de mătură în mână și voia să arete servitorea cum se ridică masa cu o astfel de părghie. Experimentul nu reuși, dăr rēsturnă masa cu tot ce se afla pe ea.

— Ce faci? strigău infuriat.

— Studiez mecanica, răspunse el fantasând despre »brațul părghieii«, »puteri paralele«, »resultante« și »puncte de aplicațiune«.

— Nu ți-am interdică a face astfel de experiente?

— Da chimice, nu însă și fizicale!

— Răspunsul însă fū, că luaiu o trestie și începui să fac cu copilul meu experiente fizico-mecanice, în cari trestia făcea pe părghia cu un braț și punctul de aplicațiune era o parte cam resistentă a corpului. I-am demonstrat și »puterile paralele«, trăgându-l de amēdouă urechile.

— »Resultanta« a fost un sberiat colosal.

— Bagă-ți mințile în cap, căci decă nu îți voi arăta ciocnirea corpurilor »mecanice«, și a »horror vacui«.

Câteva zile Ionel al meu nu mai făcu experiente, dăr la începutul săptămănei următoare se apucă érași de experiente chimice, făcend fel de fel de explozii. Firesce că érași mânca bătae, după tôte regulele mecanice.

Acum este liniște în casa noastră. Găurelele de prin covore, perdele etc. nu se mai înmulțesc, codele de mătură și mobilele se bucură de un complet repaus mecanic, bateria electrică de la sonerie duce o esistență pacinică și lipsită de griji ca un general în pensiuie. Ghiciți de ce?

Am făcut o petiție la ministrul cultelor și instrucției publice — adecă noi părinții de familie — în care ceream să oprēscă experientele fizico-chimice în casele noastre. Onorabilul minister »consideră« a dat un ordin circular, care limitēză în laboratorii astfel de experiente. Ionel al meu nu mai experimentēză chemicalille, ér eu de asemenea nu mai experimentez efectele trestiei asupra puterii de resistentă a lui Ionel, ale cărui urechi nu mai sunt scuturate de două puteri, cari lucrează în același sens. Corneliu.

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 18 Dec. Ministrul-președinte Fejervary a declarat unei deputațiunii de comercianți, că starea anormală în care se află, țera a fost provocată de coalițiune, care a trecut peste marginea legalității. El va rămâné la guvern până ce Coróna va fi în poziție de a numi un nou ministeriu. — Conte Tisza a înșciințat pe Kossuth, că și partidul său se va atașa rezoluțiunii de protestare a lui Apponyi, în cas decă dieta va fi din nou amănată.

Londra, 17 Decemvrie. »Daily Mail« află din Petersburg, că în ultima sa telegramă oficială cătră statul major generalul Linevici spune: »Nu mai pot infrana propaganda revoluționară în armată. Mai mult de jumătate din trupe sunt résvrătite. Reserviștii cer prin amenințare reintercerea imediată în patrie. Tóta armata, împreună cu ofițerii, refuză să primēscă bani de hârtie«.

Petersburg, 17 Dec. Un meeting militar, la care au participat ofițeri și soldați, s'a ținut la Moscva și a hotărît să facă cea mai viuă propagandă printre trupe în favoarea revendicărilor economice și politice, cari se vor discuta într'un meeting ce se va ține tot la Moscva.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Dr. Póka Dezső

medicul cercului de sus al comitatului Brașov, medic-șef comitatens onorar, strămutându-se din Sēcele în Brașov locuesce (Blumēna mică) **Strada Fântănil Nr. 17.**

Consultații dela 11—12 ore a. m.

„Călimdarul Plugarului“.

In editura Tipografiei A. Mureșianu, Brașov, a apărut **Călimdarul Plugarului pe anul comun 1906.** Prețul 40 bani (fileri) plus porto postal.

„Călimdarul Plugarului“ este de rîndul acesta mai bogat atît ca estensiune, cît și ca conținut. Primirea bună ce a avut-o și pînă acum acest calendar în tôte păturile poporului nostru, este o dovadă, că împlinesce un scop frumos și folositor prin nisuița de a da, în afară de partea strict calendaristică, multe și frumoase cunoștințe din sfera economiei casnice și de cîmp, din sfera culturii animalelor, și plantelor diferite, și povește instructive. An de an „Călimdarul Plugarului“ a urmat acest sistem, îngrijind, firesce, și de partea literară și distractivă.

Anul acesta „Călimdarul Plugarului“ cuprinde, cum am dis, în afară de partea calendaristică (cele 12 luni ale anului), diferite îndrumări și însemnări privitoare la taxele postale pentru telegrame și epistole, taxele pentru pachete și pentru port-tarif după greutate; regulile ce sunt de observat; despre timbru, compoziție și taxe pe documente etc. etc. Publică apoi calendarul lista tîrgurilor din Ardeal, Bănat, Țera unghurească și Bucovina, după datele oficiale din nou îndreptate și publicate de ministerul ung. de comerț. Numele localităților sunt aranjate atît după alfabet, cît și după lunile din an.

Partea economică bine îngrijită, are următoarele articole: Cultura grăului; Importanța și folosul pomăritului; Apărarea animalelor și pomilor; Îngrijirea și gunoarea fînațelor; Otetul; Bóiele porcului; Pășunatul vitelor; Crescerea și cultura cailor; Ouțele și întrebuintarea lor; Vin de vișine.

In partea literară: „Plugarii“ și „Oltul“, poesii de mult apreciatul nostru poet tîner Octavian Goga; o prea frumoasă „Poveste a suferinței“, de Röder, trad. de A. Paul; o drăgălașe poezie „Ghiocelul“ de Ecaterina Pitiș; „Oameni isteți“, o hazlie povestire, din colecția de povești populare a regretatului I. P. Rețeganul.

Urmază 4 ilustrațiuni, reprezentând pe Togo, Rosdestwenski, Linevici și Oku, comandanți pe uscat și pe mare în războiul ruso-japonez, cu o scuită însemnare asupra activității lor în acel război.

Se publică apoi Povește instructive, Glume și Diverse.

Cei-ce doresc a avé acest calendar în casa și pe masa lor, se grăbescă a și-l procura dela librăria și tipografia A. Mureșianu, Brașov. Un exemplar costă numai 40 bani (fileri) plus porto postal de 10 bani. La comande se se indice esact localitatea și posta ultimă.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face orî și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1904 27 Noembrie.	Activ	1905 19 Noembrie 26 Noembrie.
85.212,405	59494905 Reser. metal. aur 79788516	113.783,706
3 011,894	25717500 „ Trate aur 33595000	113.383,516
46.333,398	Argint și diverse monede	1.380,247
10.979,489	Portofoliu Român și străin.	1.389,032
11.999,630	*Impr. pe efecte publice . 4577400	66.591,695
13 642,970	„ „ „ in cont-corent 19111464	66.198,654
1 713,546	Fonduri publice	23.850,874
5.582,412	Efectele fondului de rezervă	11.999,776
588,962	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	15 075,400
698,002	Imobile	2.920,477
78.916,980	Mobilier și Mașini de imprimerie	5.760,484
13.583,262	Cheltuieli de administrație	597,246
19.622,399	Depozite libere	722,893
291 885,349	Conturi-corente	82.643 285
	Conturi de valori	16.794 327
		27.309,866
		369.430,266
	Pasiv	366.407,289
12.000,000	Capital	12.000,000
18 732 899	Fond de rezervă	20.110,084
2 855 098	Fondul amortis. imob. și materialului	3 039,628
176 989,160	Bilete de bancă în circulație	3 039 628
1 461,065	Bilete de bancă în circulație	248.972,200
930,147	Profituri și Perderi	245.661,760
78.916,980	Dobânzi și beneficii diverse	1.560,783
291.885 349	Depozite de retras	1 104,226
	Conturi corente	82.643,285
		82.875,885
	* Scont 5%	369.430 266
	Dobânzi 6%	366 407,289

FARMACIA la „LEU“
FRIEDRICH STENNER
Brașov, Strada Porții nr. 21.
Recomandă marele deposit în **specialități medicinale** indigene și externe,
Specialități de gumă. **Articolii** pentru îngrijirea bolnavilor. Cu deosebire **SPIRT LOBOGO** (Lobogo franzbrantwein), doftorie bună contra durerilor de reumatism, junghiuri, dureri de cap, etc. Prețul 1 sticlă mică 80 b. 1 sticlă mare 1 cor. 60 b.
SPIRT de PĂPRICĂ (Paprica franzbrantwein), doftorie probată contra reumatismului, Ischias, soldină etc. Prețul 1 sticlă 1 cor. și 2 cor.

Unde se mănâncă bine și se bîn VINURI curate de Mediaș **BERE de Pilsen „Urquell“** prospătă dela cep în fie-care ți? La **Restaurantul Schwarzburg** în Brașov, Str. Spitalului nr. 20. Listă de bucate românescă. De o cercetare numerosă se rógă **C. R. GLIGORE CRISTEA**, conducătorul restaurantului.
149—0

PAGLIANO-SIRUP
cea mai bună doftorie de curățit sângele, inventată de Profesorul **GIROLAMO PAGLIANO.**
Florenz-Via Pandolfini (Italia)

À se feri de imitație!
A observa pe fie-care sticlă marca fabricii în colóre vé nătă deschisă cu subscrierea Prof. **GIROLAMO PAGLIANO.**
Se capătă în tôte farmaciile mai mari.
DEPOSIT pentru Ungaria la farmacia **IOS von TÖRÖK** Budapest 1—61968. **Király uteza 12 și Andrássy uteza 25.**

Bela „Librăria și Tipografia“
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți
Cărți litere apărute din ediția „Luceafărul“:
Ioan Agribiceanu „De la țără“ prețul 1 cor. 50 bani, plus 20 bani porto, pentru România 2 lei, porto 40 bani.
Ioan Ciocîrlan „Traiul nostru“ 1 cor. 50 bani. 20 bani porto, pentru România 2 lei, 40 bani porto.
Octavian Goga „Poesii“ à 2 corone, pentru România 2.50 lei. Tipărită pe hârtie mai fină 3 cor., pentru România 3 lei 50 bani. plus porto pentru aici în țe à 20 bani, pentru România 40 bani.
Alexandru Ciura „Icône“ prețul 1 cor. 20 bani, porto 20 bani, pentru România 1.60 lei, porto 40 bani.
„Ramuri“ de Z. Bărsan. Editura „Luceafărului“ Pagini 154. Prețul 2 cor.

Nuvela de Maxim Gorki, traduse de H. P. Petrescu Pag. 112. Prețul 1 cor.
Dece nuvela de ale renumitului scriitor rus traduse pe românesce cu mult succes.
Corone
și mai mult câștig pe ți
Societatea de tricotaș mecanic cu lucrători de casă.
Se caută persoane de ambele sexe pentru lucru de impletit pe mașina noastră. -- Lucru simplu și iute, peste tot anu în casă. Nu este de lipsă cunoștință specială -- Depărtarea n'are nimic de a face, căci noi vindem lucrul. -- Adresa:
Hausarbeiter-Strickmaschinen-Gesellschaft
THOMAS H WHITTICK & Co.
Prag, Petersplatz 7—605.
TRIEST. Via-Campanile 13 605.

Se caută o calfă care au fost aplicată la băcănie și ferării și posede limba română și cea maghiară. E primit numai decât **Pompelu Botezan** neguțator în Șa mașul mare (Nagy-Sármás). 3—4.193

Primul stabiliment de văpsitorie artistică cu abur și spălătorie chemică.
FABRICA, Str. năsipului Nr. 1/a.
Biroul principal str. Hirscher Nr. 3.
(Vis-à-vis de sala de concert)
Se recomandă pentru văpsit Garde-robe de dame, bărbați, întregi orî desfăcute, asemenea și pentru curățit.
Cu tótă stima:
W. Körner.
58—100 (1830)

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame al lui N. P. GOLDMANN Brașov

Confecțiuni de bărbați
Têrgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de Dame
Têrgul Inului Nr. 28.

În sezonul de primăvară am dovedit On. public, că în piața locală am fost cel mai ieftin și am fost superior orî cărei concurențe!
Pentru că de când există prăvălia mea, mi-am procurat depositul meu de haine tot-deuna cu bani gata.
De ce? haine bune, durabile pentru iarnă, cu garanție de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna și Gács numai la mine se pot afla.
Haine gata după modă, pentru bărbați și copii, precum și Paltóne de tómnă și iarnă, înlocuesc cu desăvêșire hainele de comandă, de-ore-ce se confecționeză sub privighierea mea persoană, după croiala cea mai modernă, din stofe curate de lână, cu accesorii de cele mai durabile.
În depositul meu se află pentru agronomi, neguțatori **Surtuce** veritabile din piele de capră Danesă cu căptușală de blană și ștofă, Raglane, Derbi, de vênat, Paltóne preoțești. — Cu deosebire mare deposit în Blane de călătorie și pentru oraș. **Costume** de patinat și deosebit **Surtuce** de patinat cu căptușeli din ștofă și blană.
Cel mai mare deposit în haine pentru Dame și Domnișóre.
Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprindătoare.
Rogându-mă de sprijinul Onor. public, sunt cu tótă stima
N. P. GOLDMANN, Brașov, Têrgul Inului 28 (palatul Czell).
31—40